

Sted i den virkelige Verden. Naar den ærede Underviisningsminister vil træde ned i den virkelige Verden, saa vil han komme til den Erkjendelse, at han ikke kan indenfor Kirkens Grændse, naar Kirken vil aflutte sig som den efter min Mening bør for at være Kirke, finde Levebrød til hele den Masse Kandidater, som et saa virksomt Universitet frembringer hvert Aar. Kirken maa — dertil behøver den ingen Forsatning, thi det kan den gjerne komme til strax — indrette det saaledes, at den ikke giver Trefjerdebeel af Stemplet til at blive Præst ud af sine Hænder, den bør hverken stemple Nogen som halv, tre Fjerdebeel eller heel, førend den kan bruge ham; dette er Hovebetingelsen og dermed maa man begynde. Kandidaturen er for os det Samme, som Smaaadelen var i Polen; ligesom den var Rigets Forbærv, saaledes er ogsaa Kandidaturen her i den protestantiske Kirke den lutheriske Kirkens Forbærv, og den vil blive Kirkens Odelæggelse, saa længe den forlanger at være Kirke. Vil man blive ved med det System, igjennem theologiske Studier at udbrede et Kandidaturpræg, hvorved den unge Mand kommer til at sige sig selv: „Kandidatens Gjælde for at røgte det Kalb, som Du har viet Dig til, er Du i Besiddelse af, og hvad Du kan behøve Mere, er Verdenserfaring og et længere Liv“, saa maa man ogsaa være fattet paa at tage imod den Konkurrence, som disse Kandidater give, og da er det den mildeste Maade, hvorpaa man kan gjøre Konkurrencen saa lidet farlig som mulig, at betræde den Vej, som dette Lovforslag viser. Jeg figter ikke til de enkelte Paragrafer, thi jeg vil indrømme, at med disse vil Loven ikke kunne gaae igjennem, men til dens Formaal. Naar nemlig Kandidaterne, for at træde ind i Kirken først skulle underkastes en saadan Indvielse af det overordnede kirkelige Politi, saa er denne Maade det mindst Farlige, det kan være; men naar man derimod henviser dem til, uden at komme ind under dette Politi, selv at søge sig Menigheder, i alt Fald Frimenigheder, saa vil man gjøre hele Kirkens Tilværelse umulig af den ganske simple Grund, at Underlaget for Kirken, som er Befolkningen, derved bliver revet ud af den, og Præstefabet og Sognene blive tilbage, men

naar der intet Underlag er, ville Præstefabet og Sognene ogsaa tilfids forsvinde. Det er min Hensigt med det, jeg her udtaler, at gjøre den ærede Underviisningsminister opmærksom paa, at det ikke lader sig gjøre at blive staaende paa dette Halvhedsgebeet; Kirken kræver Myndighed, men den har ingen; Friheden arbejder sig ind imod den Tilstand, hvori Kirken for Diebliffet hverken har Villie eller Midler til at skaffe sig Myndighed; men naar en hvilken som helst Korporation kommer i den Stilling, at Myndigheden forsvinder, da tager Friheden Anarkiets Form, og det er det, der for Diebliffet skeer; det maa ssee og er uundgaeligt i vore nærværende Kirkeforhold. Forsaavidt forekommer det mig, at denne Lov, som det var ønskeligt ikke behøvede at kræves, leverer et foreløbigt Redningsmiddel. Jeg kan ikke indsee, at man kan have saa stor Banskælighed ved at komme til en Kirkeforsatning, naar man vil være tilfreds med en saadan, som man kan faae, og ikke holde fast paa det, der ikke er nødvendigt. Troer den ærede Underviisningsminister ikke, at han, hellere end at møde dette Lovforslag med en endelig Negation og sige: Det vil rimeligviis aldrig kunne blive til Lov, maatte møde det med positive Foranstaltninger, som efterhaanden vilde gjøre Loven overflødig? Den meest positive Foranstaltning er aabenbart den ikke at skaffe saa mange levebrødsføgende Personer, ikke at forlokke en saa stor Mængde Menneſter til at spille en lang Tid af deres Liv, uden at komme til at træde over i den Virksomhed, hvortil de særlig have gjort sig stilkede. Fra denne Side betragtet, altsaa fremtrædende som opløsende en vigtig Kjendsgjerning, der ligger for i vor nærværende Samfundstilstand, troer jeg, man gjør vel i at behandle Loven; dermed mener jeg ikke, at man gjør vel i at ophøje den til Lov, thi det er et ganske andet Spørgsmaal, men jeg søger kun at rejskerdiggjøre Loven som en ganske simpel Spire af et Sædekorn, der er saadet derved, at Kirken ikke har været istand til at finde sig selv, fordi den har villet være noget Andet, end den kunde blive. Det er muligt, at der ikke mere kan findes nogen virkelig lutherisk Kirke, det er muligt, at det Frihedsprincip, der gjør sig gjældende overalt, bringer enhver Protestant